

Ako staré sú nohavice? :)

Určite ich muži nenasili, čo svet svetom stojí. Zalistujme si teda v módnom lexikóne, aby sme zistili, ako to vlastne s naším oblečením bolo. Zdá sa, že nohavice majú orientálny pôvod. U nás v Európe sa prvý raz objavili medzi Galmi a niektorými germánskymi kmeňmi. Rimania ich spoznali až prostredníctvom Germánov, čo svedčí o tom, že na severe sa vývoj oblečenia uberal inými cestami ako na juhu. Bežným mužským oblečením sa stali - a nie ako nohavice, ale ako ich obdoba v pančuchách - až v 12. storočí. A keďže krajčíri boli, zdá sa, povahy vždy skôr hlbavej a usilovali sa vždy prísť s niečím novým pre naše aj svoje potešenie, prešli nohavice v 15. a 16. storočí mnohými zmenami, honosili sa neraz až fantastickými tvarmi a spotrebovalo sa na ne veľa metrov látky. V tom istom období sú v Španielsku, Anglicku a Francúzsku v oblube nohavice krátke, čo napokon dosvedčuje aj nejedna súveká kresba a s ňou aj historické filmy. Nohavice sú nielen široké, ale aj úzke. V 17. storočí sa nosili široké nohavice, ktoré svojím podkasaním pripomínajú sukne. Éru krátkych nohavíc siahajúcich po kolena zakončila až Veľká francúzska revolúcia, ktorá priniesla veľké zmeny aj v odievaní. V našom prípade ide o dlhé pantalóny, ktoré prežívajú až do konca 19. storočia, a podľa módy sú buď širšie, alebo užšie.

A ako to bolo so ženami? V novej podobe sa nohavice ako vrchné oblečenie objavujú vlastne až s nástupom emancipácie. A tak sa v dejinách ako súčasť dámskeho oblečenia objavujú vlastne len v podobe bielizne - a aj to až od 16. storočia.

Medzi dlhé (či krátke), skrátka nohavice ako také, môžeme zaraďovať vlastne aj pančuchy. Prvé pletené pančuchy sa našli v koptských hrobách z 5. storočia nášho letopočtu. Potom však umenie pletenia upadlo do zabudnutia a vrátilo sa až v 13. storočí. Dovtedy sa pančuchy šili, najprv z plátna alebo tenkej kože. Stredoveké oblečenie pančuchy ako samostatnú časť odevu nepoznalo. Až do 17. storočia sa nosili pančuchy farebné, často viacfarebné pančuchové nohavice (takže ani v tejto oblasti nemá súčasná odevná tvorba nijaký primát). Až v 16. storočí sa v Španielsku všeobecne rozšírili ručne pletené pančuchy. Anglický kráľ Henrich VIII. dostal zo Španielska jeden pár ako vzácny dar. Roku 1589 zostrojil William Lee, anglický duchovný, prvý stav na pančuchy.

Až v 19. storočí strácajú s príchodom módy dlhých nohavíc mužské pančuchy význam a skracujú sa postupne až na dĺžku ponožiek, ktoré sú súčasťou pánskeho odevu dodnes. A pravda, nielen pánskeho. Pančuchy, a to v bielej farbe, začínajú nosiť ženy v polovici 19. storočia. A čím viac sa ženské sukne skracujú, tým väčšia pozornosť sa venuje pančuchám a obuvi.

Postupne sa dostávame až do 20. storočia, ktoré v dvadsiatych rokoch prinieslo do módy aj nohavice ako veľmi praktické dámske oblečenie, hoci túto revolúciu v odievaní využilo vtedy iba pomerne málo žien. Rozšírenejšia bola nohavicová sukňa, známa už v tridsiatych rokoch, čo znamená opätovný návrat k sukniam. S 2. svetovou vojnou sa k nám oblúba dlhých nohavíc vrátila, doplnená dokonca elegantnými lodičkami na podpätku. Potom sa na dlhé nohavice opäť čiastočne zabudlo, aby sa s plnou slávou vrátili do nášho šatníka v šesťdesiatych rokoch. Hoci na čas z vrcholu svojej slávy ustúpili a prenechali miesto sukniam, opäť sa objavili - a to vo všetkých možných tvaroch, dĺžkach a šírkach. A s nimi aj nohavicová sukňa a či sukňové nohavice, aby zaujali pevné miesto ako súčasť kompletov na každodenné nosenie i na slávnostné príležitosti. O športovom a rekreačnom účele ani nehovoriac - tam sa stali samozrejmosťou.

A ani budúcnosť? Zatiaľ sme na vážkach, prednosť majú sukne a šaty. Zdá sa nám to ženskejšie. Navyše nohavice vystriedali v našej móde azda všetky dosiahnuteľné podoby. Dnes sa skôr - a aj to najmä v móde mladých - prikláňame k bermudám. Bývalé typy zostávajú však v platnosti, novým prvkom, na nich je hodne široký spodný okraj. Ďalší vývoj má teda veľký otáznik.